

DISCIPLINA OPȚIONALĂ CULTURA BUNEI VECINĂȚĂȚI

CURRICULUM pentru clasa a IV-a

ȚARA MEA – MÂNDRIA MEA

<i>Competențele specifice ale elevilor</i>	<i>Conținuturi</i>	<i>Modalități orientative de organizare a predării-învățării-evaluării</i>
	Introducere. <i>Ne mândrim cu Republica Moldova.</i>	- lectura povestirilor, legendelor, istorioarelor despre țara în care locuim – Moldova. - familiarizarea cu obiectivele disciplinei „Cultura bunei vecinătăți”. Discuții. - formularea rolului și importanței locului de baștină pentru fiecare om.
Modulul „Mediul geografic” (4 ore)		
<p>1.1. Achiziționarea și utilizarea în comunicare a termenilor-cheie: <i>natură, resurse naturale, Cartea Roșie, plante exotice, rezervație naturală, monumente naturale, medii naturale;</i></p> <p>1.2. Identificarea factorilor ce influențează condițiile climaterice ale țării: regiunile geografice ale Republicii Moldova, poziția geografică, relieful, râurile;</p> <p>1.3. Distingerea principalelor caracteristici specifice florei și faunei din țară, dar și din localitatea natală;</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Miracolele naturii. Regiunile geografice ale Republicii Moldova. Necesitatea ocrotirii naturii • File din Cartea Roșie a Republicii Moldova. Plantele și animalele rare din regiunea noastră • Monumentele naturale. Muzeele naturale în Republica Moldova (grădinile botanice, dendrariile, zonele de parc, muzeele de studiere a ținutului natal, Muzeul Național de Etnografie și Istorie Naturală etc.) 	<ul style="list-style-type: none"> - explicarea noțiunilor de <i>natură</i> și <i>resurse naturale</i>; - examinarea hărților, narațiunea în baza observațiilor; - enumerarea acțiunilor ce manifestă atitudinea grijulie față de mediul înconjurător; - discuții despre regiunile geografice ale Republicii Moldova și despre modul în care poziția geografică, relieful, râurile influențează condițiile climaterice ale țării; - observarea și caracterizarea particularităților naturii din localitatea natală; - cunoașterea modalităților de restabilire și sporire a numărului de animale și plante rare din regiune; - examinarea unor desene, prezentări electronice, filme despre plantele și animalele înscrise în Cartea Roșie a Republicii Moldova; - realizarea unui colaj fotografic cu diverse animale și plante rare din localitate; - organizarea excursiilor în natură, la muzeu; observarea; audierea, lectura și discutarea articolelor și a povestirilor relevante; - recunoaște a 5-6 specii endemice din Republica Moldova și plante înscrise în Cartea Roșie;

<p>1.4. Argumentarea rolului rezervațiilor naturale și a Cărtii Roșii a Republicii Moldova în protejarea mediilor naturale din țara noastră;</p> <p>1.5. Explorarea prin observare directă, ghidat, a stării mediului din localitate și din vecinătatea ei, din țară;</p> <p>1.6. Descrierea, ghidată, a unor monumente naturale, a unor plante, animale, a mediilor naturale din Republica Moldova;</p> <p>1.7. Manifestarea disponibilității și abilității, participarea în acțiuni simple de protecție și îngrijire a mediului;</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Rezervațiile naturale și sanctuarele faunei sălbatice din Republica Moldova: istoria apariției, caracterizarea lor. Importanța lor pentru protecția naturii Republicii Moldova 	<ul style="list-style-type: none"> - caracterizarea unelor specii endemice ale Republicii Moldova; - organizarea excursiilor la muzeele naturale din Republica Moldova (grădini botanice, dendrarii, zone de parc, muzee de studiere a ținutului natal, Muzeul Național de Etnografie și Istorie Naturală etc.); - recunoașterea rezervațiilor naturale din Republica Moldova după imagini, descriere, localizare; - cunoașterea cu istoria apariției rezervațiilor naturale, a sanctuarelor faunei sălbatice și a muzeelor naturale în Republica Moldova; - relatarea despre importanța rezervațiilor naturale și a sanctuarelor pentru ocrotirea naturii în Republica Moldova; - formularea necesității menținerii curățeniei și a amenajării teritoriului pentru odihnă (terenul de joacă sau de sport), a teritoriului din jurul școlii; - prezentarea și discutarea regulilor de comportament în timpul excursiei în natură; - implicarea în activități de amenajare, de menținere a curățeniei și a ordinii pe teritoriul destinat studiilor și odihnei.
--	--	--

Modulul „File din istorie” (4 ore)

<p>2.1. Achiziționarea și utilizarea în comunicare a termenilor-cheie: <i>voievod, conducător, personalități marcante, eveniment, eveniment istoric, personalitate notorie, viață politică, socială și culturală</i>;</p> <p>2.2. Descrierea unor date și evenimente istorice elementare din istoria țării,</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Evenimentele istorice care ne reprezintă și care au făcut Moldova cunoscută ● Personalități marcante care au proslăvit Moldova ● Voievozi și conducători care ne-au proslăvit țara ● 	<ul style="list-style-type: none"> - relatarea unor povestiri despre evenimentele din istoria Moldovei; - definirea conceptului de „atitudine grijulie față de istoria țării”; - stabilirea interdependenței dintre evenimentele istorice ale țării noastre și evenimentele istorice mondiale; - audierea, lectura, discutarea povestirilor și a articolelor despre personalitățile notorii născute în Moldova; - vizitarea locurilor/lăcașurilor semnificative – dovezi ale trecutului istoric - vizitarea caselor-muzeu; - excursii la Muzeul Național de Istorie; - cunoașterea a cel puțin 2-3 evenimente care au făcut Moldova cunoscută în Europa; - povestirea legendelor, povestirilor, recitarea
---	---	--

<p>din istoria localității în care locuiește;</p> <p>2.3. Caracterizarea unor personalități remarcabile din istoria Moldovei, din istoria regiunii, localității;</p> <p>2.4. Detectarea impactului unor personalități marcante asupra vieții politice, sociale și culturale a Moldovei;</p> <p>2.5. Proiectarea unor acțiuni de comemorare/elogiere a unor personalități;</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Viața și activitatea celor mai notorii personalități din viața politică, socială și culturală a Moldovei 	<p>poeziilor în care se descriu un eveniment istoric;</p> <ul style="list-style-type: none"> - recunoașterea a 5-6 personalități marcante din istoria Moldovei în baza imaginilor, descrierilor, evenimentelor istorice la care au participat sau le-au înfăptuit; - organizarea jocurilor de rol; - exerciții de reprezentare a unui eveniment istoric sau a unei personalități marcante (prin desen, prin povestire, vers, comunicare, prezentare); - realizarea de interviuri/reportaje.
---	--	---

Modulul „Cultura tradițională și contemporană” (11 ore)

<p>3.1. Achiziționarea și utilizarea în comunicare a termenilor-cheie: <i>arhitectură, monumente de arhitectură, meșteșug, meșteșugar, compozitor, muzician, imn, ornamente, suvenir, bucătărie tradițională, compozitori, creații muzicale, portrețiști, peisajști, pictori, turism și turist;</i></p> <p>3.2. Descrierea unor monumente de arhitectură din localitate și din Republica Moldova;</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Cele mai cunoscute monumente ale arhitecturii din Republica Moldova. Aspectul, destinația și valoarea lor. • Bucatele noastre tradiționale. Bucate consumate zi de zi și pentru a servi oaspeții. • Mâncăruri ce se pot întâlni numai în Moldova. 	<ul style="list-style-type: none"> - familiarizarea cu cele mai cunoscute monumente de arhitectură; - descrierea lor în baza unui algoritm și a unor repere, informații propuse; - conștientizarea valorii monumentelor de arhitectură, create de către meșteri talentați; - prezentarea și examinarea bucatelor moldovenești tradiționale; - crearea meniului unui prânz ordinar și al unei cene festive pentru oaspeți; - recunoașterea și descrierea unor meșteșuguri moldovenești tradiționale; - povestiri despre articolele moldovenești de meșteșugărit, care în trecut erau exportate în/din străinătate; - lectura, discuția, examinarea albumurilor cu fotografii din diferite meșteșuguri; - crearea narațiunii <i>Meșteșugul care îmi place</i>; - cunoașterea unor meșteșugari sau artizani celebri, care au locuit în Moldova în trecut sau
---	---	---

<p>3.3. Argumentarea impactului unor personalități marcante asupra dezvoltării, promovării și valorificării culturii Republicii Moldova: compozitori, cântăreți, lăutari, pictori, sculptori;</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Meșteșugurile renumite ale băștinașilor Moldovei. Articole moldovenești de meșteșugărit cunoscute peste hotarele țării. 	<p>activează în prezent și lucrările lor;</p> <ul style="list-style-type: none"> - excursie la un atelier de artizanat, expoziție sau sală de muzeu tematică; - pregătirea unor cadouri (inclusiv confecționarea lor cu mâinile proprii); - confecționarea unui suvenir moldovenesc cu mâinile proprii; - prezentarea și înmânarea suvenirelor colegilor; - concursul distractiv <i>Ce suvenir moldovenesc i-aș dărui unui oaspete de peste hotare</i>;
<p>3.4. Descrierea tradițiilor și obiceiurilor familiare și naționale de preparare, servire a bucatelor în Moldova;</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Suvenirele moldovenești • Elemente de decor și ornamente la diferite etnii (în artele plastice și artizanat) 	<ul style="list-style-type: none"> - exerciții de distingere a ornamentelor moldovenești; explicarea semnificației culorilor; - desenarea ornamentelor existente, inventarea unor ornamente proprii; - descrierea caracteristicilor ornamentelor întâlnite pe teritoriul Moldovei: forme, culori simbolice, îmbinarea lor, fuzionarea ornamentelor/elementelor utilizate de diferite etnii;
<p>3.5. Recunoașterea unor meșteșugari sau artizani celebri din localitate sau din țară, a ustensilelor și articolelor moldovenești tradiționale de meșteșugărit;</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Compozitori din Moldova. Creații muzicale despre Moldova și locuitorii ei 	<ul style="list-style-type: none"> - învățarea textului și melodiei imnului Republicii Moldova <i>Limba noastră</i>, precum și cel puțin 2 cântece populare sau cântece culte despre Moldova; - audierea și interpretarea cântecelor populare preferate ale elevilor;
<p>3.6. Prezentarea istoriei apariției teatrului de păpuși, a teatrului de umbre și a unui fragment teatralizat dintr-un text literar, dintr-un dialog sau piesă creată;</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Cântăm despre patria noastră în limbi diferite. Imnul Republicii Moldova – simbol al țării 	<ul style="list-style-type: none"> - prezentarea informațiilor despre compozitorii din Moldova, audierea unor lucrări reprezentative ale acestora; - examinarea imaginilor din muzeele și galeriile de artă majore din Moldova; - examinarea operelor de artă ale pictorilor originari din Moldova;
<p>3.7. Argumentarea construirii muzeelor și galeriilor de artă în Moldova;</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Pictori și sculptori originari din Moldova. Creația lor. Muzeu și galerii de artă din Republica Moldova 	<ul style="list-style-type: none"> - prezentarea unui spectacol de păpuși tradițional. Înscenarea; - prezentarea personajelor celebre ale spectacolelor din teatrul de păpuși;
<p>3.8. Distingerea de ornamente populare specifice diverselor etnii ce populează în Moldova: simboluri, imagini stilizate, cromatica culorilor;</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Istoria apariției teatrelor de păpuși. Marionetele, păpușile stil mănușă și teatrul de umbre 	<ul style="list-style-type: none"> - familiarizarea cu istoriul teatrelor pentru copii din Moldova; - identificarea locurilor/persoanelor/ evenimentelor specifice Republicii Moldova ce vor inspira/au inspirat numeroși poeți, prozatori, muzicanți și artiști plastici; - cunoașterea denumirilor a 3-4 spoturi turistice din Republica Moldova;
<p>3.9. Elaborarea unui proiect de confecționare a unui</p>		<ul style="list-style-type: none"> - crearea unor trasee turistice pentru vizitatori,

<p>suvenir (inventarea unui nou suvenir moldovenesc original) și de creare (inventate) de noi ornamente;</p> <p>3.10. Manifestarea disponibilității și abilității, participarea în crearea traseelor turistice prin localitate, regiune, țară;</p> <p>3.11. Exprimarea opiniilor, emoțiilor, sentimentelor legate de dezvoltarea turismului, susținerea meșterilor populari, promovarea bucătăriei naționale</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ospitalitatea poporului nostru. Turismul în Republica Moldova: ieri și azi. Trasee turistice, excursii 	<p>oaspeții din străinătate;</p> <ul style="list-style-type: none"> - realizarea de mini-proiecte; - discuții libere; discuții dirijate; - dezlegarea rebusurilor, integramelor, cuvintelor încrucișate, anagramelor; etc.
--	--	---

Modulul „Limba vecinului” (5 ore)

<p>4.1. Achiziționarea și utilizarea în comunicare a termenilor-cheie: <i>letopiseț, graffiti, pergament, cronologie, cronicar, manuscris, lideri spirituali</i>;</p> <p>4.2. Argumentarea impactului unor personalități marcante asupra dezvoltării, promovării și valorificării limbilor vorbite pe teritoriul Moldovei: scriitori, poeți, prozatori, cronicari, lideri spirituali;</p> <p>4.3. Compararea diferitelor modalități de transmitere a</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Mijloace de comunicare: trecut și prezent. Cronografia moldovenească. Cronicarii • Cei înalți cu duhul: personalitățile religioase celebre din Moldova. Liderii noștri religioși • Scriitori din Moldova • Salutăm oaspeții în limba lor maternă • Prezentăm țara noastră oaspeților de peste hotare 	<ul style="list-style-type: none"> - descifrarea mostrelor de inscripții arhaice; - descrierea mostrelor de inscripții arhaice; - analiza de „Letopisețe în piatră”: inscripțiile săpate în piatră (epigrafie) și în lut (graffiti) – mărturiile strămoșilor noștri; - prezentarea de informații despre unele personalități religioase și liderii spirituali cunoscuți din Moldova; - lectura versurilor și a prozei scriitorilor pentru copii din Moldova; - compararea modalităților diferite de transmitere a informației; - lecturarea despre cronografia moldovenească și marii cronicari; - cunoașterea a 5-6 personalități religioase și lideri spirituali cunoscuți din Moldova; - recunoașterea scriitorilor și poezilor pentru copii din Moldova după creația lor și invers; - organizarea recitalelor de poezie ale poezilor pentru copii din Moldova; - teatralizarea unor fragmente din opera unor scriitori din Moldova; - exerciții de creare a povestirilor simple și a catrenelor;
--	--	---

<p>informației în trecut și în prezent;</p> <p>4.4. Manifestarea interesului pentru descoperirea și cunoașterea unor obiceiuri și tradiții de ospitalitate;</p> <p>4.5. Participarea la evenimente/activități lingvistice și culturale în cadrul clasei, școlii, localității, la nivel național</p>		<p>- crearea dialogurilor cu utilizarea adecvată situației a expresiilor din vocabularul ospitalității în limba maternă/limba de studiu și în cel puțin două dintre limbile vecinilor;</p> <p>- crearea și simularea unui dialog: <i>Poftiți în ospetie!</i></p> <p>- excursie la un muzeu al literaturii/casa-muzeu a scriitorului sau la bibliotecă;</p> <p>- organizarea unui eveniment cultural în cadrul clasei, la bibliotecă, în localitatea natală etc.</p>
---	--	---

Modulul „Axiologia” (4 ore)

<p>5.1. Achiziționarea și utilizarea în comunicare a termenilor-cheie: <i>țară, patrie, bună vecinătate, bunătate, ajutorare, grijă, respect, responsabilitate, valori, armonie, pace;</i></p> <p>5.2. Identificarea și argumentarea valorilor proprii popoarelor din Moldova: valori general-umane, valori naționale, valori moral-spirituale;</p> <p>5.3. Elaborarea regulilor de comunicare dintre reprezentanții diferitelor etnii, religii, confesiuni ce populează pe teritoriul Republicii Moldova;</p> <p>5.4. Descrierea unor experiențe/exemple de bună vecinătate: istorice (din Republica Moldova), actuale (</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Țara mea și lumea-ntreagă. Pacea și armonia • Atitudinea față de țară, lume și diversele culturi din Moldova • Valorile buneii vecinătăți. Tema binelui, a înțelegerii și a păcii în folclorul popoarelor din Republica Moldova • Valorile lumii. Experiența istorică de coexistență pașnică în Republica Moldova: învățăm de la trecut, construim 	<p>- definirea noțiunilor <i>țară, patrie</i> și a termenilor <i>bună vecinătate, bunătate, ajutorare, grijă, respect, responsabilitate;</i></p> <p>- explicarea și comentarea unor proverbe tematice;</p> <p>- lectura, audierea și reproducerea textelor folclorice despre patrie și pace;</p> <p>- lectura legendelor, basmelor, proverbelor și zicătorilor ale diferitor popoare din Republica Moldova despre patrie și pace;</p> <p>- audierea, lectura, memorarea textelor folclorice ale popoarelor din Republica Moldova, în care se glorifică prietenia, toleranța, hărnicia.</p> <p>- reproducerea/repovestirea (în dependență de specie și volum) a, cel puțin trei, texte folclorice despre patrie și pace;</p> <p>- adoptarea unui cod de reguli pentru eficientizarea comunicării dintre reprezentanții diferitelor etnii, religii, confesiuni ce populează pe teritoriul Republicii Moldova;</p> <p>- relatarea, descrierea experiențelor istorice de bună vecinătate ale Republicii Moldova;</p> <p>- prezentarea exemplelor de bună vecinătate din propria experiență sau din experiența rudelor, cunoscuților sau a prietenilor;</p> <p>- realizarea de mini-proiecte școlare și/sau comunitare;</p>
---	---	--

din propria experiență, din experiența rudelor, cunoscuților sau a prietenilor);	prezentul și viitorul	<ul style="list-style-type: none"> - discuții libere; discuții dirijate; - dezlegarea rebusurilor, integramelor, cuvintelor încrucișate, anagramelor; - caracterizarea de personaje și a acțiunilor din situații concrete; - studiu de caz despre variantele de reacționare în diverse situații etc.
Modulul „Conflictologia” (3 ore)		
<p>6.1. Achiziționarea și utilizarea în comunicare a termenilor-cheie: <i>comunicare constructivă, ospitalitate, colaborare, gazdă, tradiția de ospitalitate, conflict, soluționare</i>;</p> <p>6.2. Interpretarea unor informații, date selectate din diverse surse cu referire la tradițiile și regulile de bază de primire a oaspeților în culturi diferite;</p> <p>6.3. Exprimarea opiniilor, emoțiilor, sentimentelor legate de modalitățile de soluționare a conflictelor, neînțelegerilor, situațiilor dificile;</p> <p>6.4. Manifestarea unor comportamente moral-civice în contexte familiare, favorabile integrării în colectivitate, societate;</p> <p>6.5. Relaționarea pozitivă: - în grupuri mici în rezolvarea unor sarcini simple de lucru, - cu ceilalți membri din comunitatea școlii în rezolvarea unor sarcini, în realizarea unor proiecte</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Noi și ceilalți. Comunicarea asertivă (constructivă)</i> • <i>Prietenia și colaborarea. Proiect: Clasa - un model în miniatură al populației Republicii Moldova</i> • <i>Suntem gazde primitoare. Tradițiile și regulile de primire a oaspeților în diferite culturi</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - organizarea secvențelor de training: <i>Dansul mâinilor; Împăturiți plapuma; Să povestim împreună.</i> - înscenarea situațiilor de soluționare pașnică a conflictelor dintre colegi, vecinii din curte etc.; - modelarea unor situații de prietenie, împăcare, unire pentru o cauză comună; - organizarea <i>Sărbătorii prieteniei.</i> - elaborare regulilor de bază de primire a oaspeților; - mimarea acțiunilor de primire a oaspeților; - organizarea jocului-iarmaroc <i>Să ajutăm oaspeții să ne descopere meleagul natal.</i> - familiarizarea cu tradițiile și regulile de primire a oaspeților în culturi diferite: gustările și cadourile; calitățile personale ale gazdei ospitaliere (de exemplu: <i>binevoitoare, atentă, tacticoasă, darnică</i> etc.). - înscenarea unor situații pentru înțelegerea modalităților de soluționare a conflictelor pe cale pașnică; - realizarea, în perechi sau în grupe mici, a prezentărilor PPT cu referire la specificul soluționării conflictelor în trecut; - elaborarea unui text de autoanaliză cu oportunități de îmbunătățire a faptelor/comportamentului personal; - exerciții de depășire a situațiilor de înstrăinare în clasă și de activare în acord cu ceilalți; - interpretarea/înscenarea situațiilor de prietenie, împăcare, unire pentru o cauză comună pentru aplicarea ulterioară în viața reală a deprinderilor dobândite; - prezentarea exemplurilor de ospitalitate din propria experiență sau din experiența rudelor, cunoscuților sau a prietenilor;

		<ul style="list-style-type: none">- realizarea de mini-proiecte;- discuții libere; discuții dirijate;- dezlegarea rebusurilor, integramelor, cuvintelor încrucișate, anagramelor;- caracterizarea de personaje și a acțiunilor din situații concrete;- studii de caz cu variante de reacționare în diverse situații.
--	--	--